

Абдулвоҳид САИДМАТОВ

Дийдор ганимат

Ушбу сатрлар муаллифи Абдулвоҳид Саидматов Тошқовуз вилоятининг Ҳалланг қишлоғида яшайди. Бу қишлоқда таниқли адабиётшунос олим Матёқуб Қўшжонов шоир ва таржимон Абдулла Матёқубовлар таваллуд топган.
Абдулвоҳид Тошкент Давлат педагогика институтидан таҳсил олган. Шу боис тошкентлик дўстларидан бир хабар келса, кўнгли тоғдай кўтарилади.
Абдулвоҳиднинг ҳозиргача "Мозий саройи", "Боболарим ёққан чироқ" номли иккита шеърӣ тўплами эълон қилинган. Уларда самими халқона оҳанглар, дўстларни соғинган интиқ кўнглининг розлари ўз ифодасини топтиган.
Абдулвоҳиднинг эътиборингизга ҳавола этилаётган шеърлари шеърӣят муҳлисларига маъқул келади, деган умиддамиз.

АДИБ ХОТИРАСИ

Халқимизнинг севимли адибларидан бири Невмат Аминов ҳаёт бўлганида бу йил етмиш ёшга тўлган бўларди. Кўни кеча мамлакатимиз адабий жамоатчилиги иштирокида ана шу сангага бағишланган адабий хотира давраси бўлиб ўтди.
Ўзбекистон Қаҳрамони, халқ шоири

УМР ВА ДАРЁ

Невмат Аминовга қанча яшаса ҳам ўтаркан инсон, умри шу боис дерлар ўткинчи...
Бунда ҳиссиётга берилганим ён — умр кўлмак эмас — қуриб битгуччи.
Умр — дарё ахир, бошланди тоғдан қуйилиб оқарган улкан денгизга. Зиллат сувдан қониб яшнар бог-роғлар, Кўрк бағишлар суви райҳон, ялтизга...

Тўғри, кўнглинган ўзга дўст топшинг қийин. Бироқ бунинг учун кўнглинг ҳам тоза бўлиши керак.
Аёл кўнглини овлаш ва гўзалликни тушунишга кетган вақт хатрига умримнинг куч-қудрати ва қанчалаб сара асарларимни кўмганимни билсанг эди, кўнглимда гоҳида чимиллаб оғриқ берадиган азобларни эҳтимол тушунардинг. Бу ҳолат бир кўни сенда ҳам, ҳам менинг ҳаётим давомчиси бўлган ўғлимда ҳам такрорланади. Мен сенга бугун ҳеч нарса деёлмайман.

СЕНИКИ

Қисматдур албатта чархнинг гардиши,
Аёнлр ўзига ҳар қилган иши.
Оламнинг шоҳисан ёки дарвиши,
Худойим қўлласа, сарто сеники.
Демасман ҳар қилган қилмишинг шараф,
Эзгу амалларинг балки бир тараф.
Майли гул бўлсанг ҳам, бўлсанг ҳам алаф,
Томиринг заминда, сахро сеники.

ТЎРТЛИКЛАР

Олам кенг, қай зотлар бизни танибдир,
Бойликда ҳар кимса дўстдир, ҳабибдир.
Давлатманд йиқилса, суяғчилар кўп,
Ғариб хаста бўлса, ўзи табибдир.
Тингласанг, айтмайин сўзим бир бошдан,
Дўстимдан хат келди, тоғ ошиб Шошдан,
Қадрин баланд қўйдим ҳолим сўрмаган
Бир уй наридаги қон-қариношдан.

АДИБНИНГ УКАСИ

адибнинг укаси Болта Аминов ва бошқалар ўзидан муносиб адабий мерос қолдирган, ҳаёти ва ижоди кўплар учун намуна бўлгүлик Невмат Аминов тўғрисидаги хотираларини сўзлаб бердилар.
Кечада Невмат Аминов ҳаёти ва ижодини ўрганиш, адабий жамоатчилик томонидан эътироф этилган бадиий мукамал асарларини қайта накур эйтич ва китобхонларга етказиш зарурлиги алоҳида таъкидлаб ўтилди.

ГУЛОМ ШОМУРОД

Уйларканман дўстим,
Сени бу лаҳза ўнгимда жонларим ажиб бир дарё —
Туқиллари отар шодон қаҳ-қаҳа,
Тилла табассуми — мавжлари гўё!
Ўзгун дарё эдинг сен,
Қайноқ ижодинг мавжлағиб хўб оқди тўлатиб қирғоқ,
Элиниг юрагидан чиқмайди ёдинг,
Дарё каби умринг —
Ҳамиша уйғоқ!

БҮЛУНЛАР ҚАРВОНИ СУЗАР ОСМОНДА

Эътиборингизга ҳавола этилаётган шоирлар япон мумтоз шеърӣятининг XVII — XVIII — XX асрларга мансуб авлоди ҳисобланади. Бу даврда Япониянинг Осако, Киото, Эдо (Токио) шаҳарларида ҳаёт жўшқин тарзда ривожланган. Санъат жуда юқори поғонага кўтарилган. Ҳокку жанри шеърӣятада ўзининг енгил оҳангларида ўзгара бориб, мавзу жиҳатидан бир мунча бойиган, теранлашган. Камадзима Оницүра ва Моцүо Басё ижодиёти мисолида Ҳокку юксак санъат намунасига айланган.

РАНСЭЦУ
Мезон ойи
Сяёх билан
Қарағайни чизар осмонга.
Йилнинг биринчи кўни.
Қарагалар узундан-узоқ
Сухбатига чорлар қуёшни.
Чечак... ана битта чечак...
Ана шундай эғилар олча,
Ана шундай хуш ёқар меҳр.
Югуриб келган тўлқин
Кетаётган одамни жиққа хўл қилар...
Дарё нақадар совуқ!

ДЭЭСО

Сениг балиқларинг нақадар тоғли!
Бироқ сен уларни, кекса балиқчи,
Тотиб қўла ойсайдигн ўзинг.
Нақадар аччиқ фарё!
Мушук кўлига тушган
Қушнинг онаси йиғлар.
Қаҳратон қиш.
Кенг сахрода қўриқчи —
Қаргаларга қўналга.
Вақт қишга бож тўлади
Ва тинчиб қолди бирдан
Саратонда денгиздай.
Ивиб қолган қалдиргоч!
Ошённигта киргандай
Шамсиягга кириб ол.

Рус тилидан Турсун АЛИ таржималари

кашф қилган қаҳрамон эмас, балки ўзини-ўзи кашф қилган, ўз ортидан ёзувчини ҳам эргаштириб кетган қаҳрамонлар ҳеч қачон ўлмайдилар ва шулар туфайли бадиий асарлар абадийлик шоҳсупасига чиқади. Уйланган сўжет, чегараланган композиция, энг ёмони, ёзувчининг чизигидан чиқолмаган қўғирчоқ образлар асарнинг умрини ёзувчи умридан ҳам қисқа қилиб қўяди. Яҳши асарлар адабиёт услубни танлабсиз...
— Нима бало, адашиб қолдингизми? — пичинг қилди у...
— Ҳа, мен тугул шеърларингиз ҳам бу боши бөрк кўчада нима қиларини билмай турибди. Энди ўзингиз келиб, бизни етаклаб олиб чиқмасангиз бўлмайди. Шеърӣ ўқувчини етаклай олмагач, бу ишни шоирнинг ўзи баҳаргани яҳши-да...

АБАДИЯТГА ТУТАШ ЙЎЛ

"Кўнглиг вафтери" ваги қайлар

узи ёғдираётган қарғиши намойн бўлар, баширӣят умр вафтарининг сонсаноксиз қора доғлари кўришиб қолар эди.
Файласуфлардан бири: "Ер — сувда сузаётган кемадир...". дейди. Бу қараш, ҳақиқат деворини рамиэйлик нақши билан безашга ўйшаб туолади. Сувда сузаётган Ер кемасининг дарғаси агар инсон фарзанди бўлса, кема тақдирини ўйлаб қайғуга чўкмай иложинг йўқ...
"Поабазалим оёғимни қисиб турган, осмоннинг кенглигидан не наф", деб ёзгаридай файласуф. Бироқ осмон ҳам дўлпайди тор келиб қолиши мумкин. Фақат кўнглининг кенглиги, калби поёнсизлиги инсонга руҳий осойишталик бахш эта олади...
Челақлаб олинганда денгиз суви қуриб қолмагани каби, ҳовучлаб олган билан сахро кумининг адоғига етиб бўлмагани сингари, қалби уйғоқ инсон идрокининг тафаккур зарралари ҳам ҳеч қачон тугамайди. Инсонни мудроқлик енгади... ейди.

Бадиий асарда ёзувчи ўйлаб топган,

